

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

ეფრემი

ეფრემი (XIII–XIV სს. მიჯნა), მინიატიურისტი და კალიგრაფი. 1300 მოქვის მთავარეპისკოპოსის დანიელის შეკვეთით გადაწერა მოქვის ოთხთავის სახელით ცნობილი სახარება, რ-იც ერთ-ერთი უმდიდრესი ქართ. ხელნაწერია მინიატიურებისა და მორთული საბედაო ასოების რაოდენობის მხრივ [152 მინიატიურა, 531 საბედაო ასო (ხელნაწერთა ეროვნ. ცენტრი Q-902)]. ხელნაწერის მორთულობა ტრადიციულია: 10 კამარა, ვედრება, მახარებლები, თავსამკაულები, მინიატიურები სახარების სიუჟეტებითა და საბედაო ასოებით. სიუჟეტის მხრივ საგანგებოდაა აღსანიშნავი იშვიათი გამოსახულება – ქრისტეს გენეალოგიური ხე და ღვთისმშობელი ყრმით, რ-თა წინ მუხლი მოუყრია დანიელ მოქველს. სახარების მორთულობისთვის ე. ოსტატურად იყენებს მცენარეებს, ფრინველთა და ცხოველთა ფიგურებს; საბედაო ასოების ნაწილი ფერადი ზოლებით (ოქროსი, ლურჯი, წითელი) არის გამოყვანილი; ზოგი ფიგურა საკმაოდ რეალისტურადაა წარმოდგენილი.

ვ. ბერიძე
